

ՊՈԻԵՏԻՆ ՍԻՐՏԸ

Այս ջուրը չկա՞յ, եղբա՛յր,
Որ ձորին մէջէն հանդարտագեղ կ'ուրուի,
Որուն ակունքներէն ալպեան այս մանուշակները, նէնդիանները,
 գուա՛րբ, կը խմեն,
Որուն պաղպաջուն ումպերովը, տարբերու խորհրդաւոր բուրային
 մէջ բաղադրուած տժգոյն մարդկութիւնը կ'ամոփուի,
Որուն կենսապարգեւ կոհակները ստորերկրեայ շերտեր կը կտրեն,
 ու գինովցած ուռիին
 ու բազկատարած մայրիներուն արեւը կանա՛նչ կը պահեն,
Որուն բիւրեղ աւազաններուն մէջ, տօթակէզ ժամերուն, կափաւներու,
 սարեկներու երամներ կը լոգնան, ու նռնուղագին
 ու քեւաբախ՝ կ'արբենա՛ն,
Որուն սառնորակ ալիքներուն մէջ սկիւռն ու եղջերուն, մանրադուարն
 ու արջառը — ամէն մէկը իրիկնայնի իր ժամուն —
 կուգան իրենց պապական զունչերը մխրեւել,
Այս մայր ջուրը չկա՞յ, եղբա՛յր, խաղաղանեմ ու հոգեհեւ,
Եղած է ջրվէժ ու ժայթք, հեռո՛ւն իր մանկութեան եղած է փոքորիկ
 ու բաղխիւն ահագնագոռ:
Խտացաւ, օր մը, երկինքներու ծոցերուն մէջ անփնելի, ու,
 մաքրամաքո՛ւր, իջաւ բարձունքին անառիկ, ու բարձունքէն՝
 սհեղաթափ խոյացաւ:
Խառնեց, հզօրնալու իր երբին մէջ տարերային, ուղիսերն համակ
 որոնց իր նամբին հանդիպեցաւ:
— Կեցի՛ր, հրամայեց ապառաժ մ'անասան:
Թեւ մը գլխէն, քեւ մը ոտէն, ու իրանը ապառաժին ենթահողէն՝
 ալլուեցան:
Քսուեցան ընդերքին ու հալեցին անագն ու ոսկին, երկաթն ու պղինձը,
 հանփաղն ու մակնէզիոնն, եւ բոլորը, ծանրաբեռնուած ա-
 լիքներով, վերստին միացած, քաւալեցան:
Իսկ ապառաժը, կարծանումի իր վախէն դեռ սրտատրոփ,
— Աժան ազատեցայ, մրմնջեց, անոնց վազփին ետեւէն:

Հետզհետեւ խոռով մը ծառայեցաւ իր մարմնին մէջ, դէպի հովիտները
դիմելու իր անասելի կարօտէն:

Բայց յանկարծ — նե՛նգ — խոռոջ մ'իր առջեւ:

— Ահա քիզ առ քիզ, ըսին յորձանքները, պիտի շուլուինք պարիսպդ
ի վեր:

Պիտի իյնաս գերի՝ մեր յաղթական գնացքին:

Մենք պիտի երթանք հեռուն: Աղո՛ւ, կախարդական ձայներ կը կան-
,
չեն ...

Շատ չանցած, ցայտօք անդնդային ու գոռում պակուցիչ:

Զրկէժին կամարը՝ կազմուած:

Ու եղաւ պահ մը ուր վսեմագոյն արարչութիւնը շփոթեցաւ

վայրագ աւերումին հետ:

Ալիքներուն յորդահոսան խոյանքէն, ժայռեր՝ տեղահան գլորեցան:

Հողակոյտի փուլում ու աւեր՝ մրջնատուններուն:

Վարը, ստորունը ջրվէժին, ծփծփուն՝ մատղաշ իրանը բարտի մը,
ու իր դալար ոստին վրայ՝ արտոյտի բոյն մը ջրամոյն:

Ալիքները հարստացած՝ քէեւ երբեք հտեւ չդարձան, բայց ալ չունին
ահասաստ գոռոցներ, ոչ ալ կը լեցնեն մթնոլորտը փրփուր-
ներով, ոչ ալ կը թրթռացնեն օդը տենդահար:

Հետզհետեւ յափրացած, ծանրախոհ, երկունքի տառապանքներ գալա-
րեցին իր ծոցը, եւ երեսը ժպտեցաւ ամպերուն փաղցրու-
թեամբ:

Ամէն մէկ կաթիլը իր համայնագոռ իրանին կը թաւալի՝ կենդանացած
միակ ներդաշնակութեան կշռոյթովը:

Այս ջուրը, որ, հիմա, այսպէ՛ս, հեզասա՛հ ...

Եղբա՛յր, եղբա՛յր, տա՛ր որ բոլոր մեղապարտ թէ աւերիչ դեգերում-
ներն իմ, մոգութեամբը միեւնոյն ալփմիային, դարձնէին
այս չարչարակոծ, այս սիրահեւ սիրտը պուէտին, աւելի՛
մեծ, աւելի տա՛ր ողջակէզ, փեղի համար, բոլորին համար:

ՀՐԱԶ ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ

Լը Ֆայէ, սեպտ. 1934

